

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedkyne JUDr. Eleny Závadskej a z členov JUDr. Idy Hanzelovej, JUDr. Evy Babiakovej, CSc., JUDr. Jany Baricovej a JUDr. Eleny Kováčovej v právnej veci žalobkyne : **O**, zastúpenej JUDr. D, advokátom v P, proti žalovanému : **M**, so sídlom V, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o povinnosti odvieť neprávom zadržané peňažné prostriedky a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2006 č. k. 4 SŽ 96/2004, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2006 č. k. 4 SŽ 96/2004 **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Minister pôdohospodárstva Slovenskej republiky rozhodnutím z 24. mája 2004 číslo 9624/2003-420 zamietol rozklad žalobkyne a potvrdil rozhodnutie

prvostupňového správneho orgánu žalovaného zo 7. augusta 2003 číslo 40/2000-420, ktorým bola žalobkyni podľa § 47 ods. 2 zákona č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) uložená povinnosť odvieť na účet žalovaného neprávom zadržané finančné prostriedky vo výške 5 602 000 Sk vrátane penále vo výške 0,2% zo zadržanej sumy za každý začatý deň zadržania až do doby vrátenia, najviac však do výšky dvojnásobku poskytnutej sumy nasledovne: zo sumy 2 102 000 Sk od 16. januára 1998 až do zaplatenia a zo sumy 3 500 000 Sk od 11. januára 1999 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia z dôvodu, že žalobkyňa nespĺnila svoju povinnosť vykonať ročné zúčtovanie finančných prostriedkov, poskytnutých na základe zmluvy medzi žalobkyňou a žalovaným a neodviedla do 10. resp. 15. januára nasledujúceho roka na účet žalovaného neoprávnene zadržované finančné prostriedky.

Žalobkyňa podala proti tomuto rozhodnutiu včas žalobu. Žiadala napadnuté rozhodnutie ako nezákonné zrušiť, lebo podľa jej názoru nebola daná právomoc žalovaného rozhodovať vo veci podľa ustanovení predpisov o správnom konaní a navyše žalovaný nerešpektoval právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2005 č. k. 4 SŽ 154/01, podľa ktorého základom právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným bola dohoda súkromnoprávneho charakteru, preto o nárokoch z jej nedodržania mohol rozhodovať v prvom stupni len okresný súd v systéme všeobecného súdnictva.

Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie v prvom stupni (§ 246 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku) rozsudkom zo 7. júna 2006 č. k. 4 SŽ 96/2004 žalobu zamietol, lebo dospel k záveru, že nie je dôvodná. Podľa jeho názoru žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keď na základe § 47 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách pri vymáhaní odvodu a penále postupoval podľa všeobecných predpisov o správnom konaní. Povinnosť vrátiť neoprávnene zadržané finančné prostriedky, poskytnuté ako dotáciu na zákonom určený účel a za zákonom predpísaných podmienok nepovažoval

za záväzok súkromnoprávneho charakteru, hoci vznikol na zmluvnom základe medzi účastníkmi tohto súdneho konania. Povinnosť rozhodnúť o vrátení uvedených finančných prostriedkov v správnom konaní bola daná žalovanému zákonom a svojej zákonnej povinnosti sa žalovaný nemohol zbaviť. Z obsahu vykonaného dokazovania zistil, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom a na základe dostatočne zisteného skutočného stavu veci.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Znova tvrdila, že rozhodnutie žalovaného nebolo vecne správne, lebo nerešpektovalo záväzné právne stanovisko, vyslovené v predchádzajúcom súdnom rozhodnutí a aj postup súdu prvého stupňa, ktorý v rozhodnutí zaujal iný právny názor, ako vyplynul z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2005 č. k. 4 SŽ 154/01 považovala za neprípustný. Žiadala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu.

Žalovaný žiadal rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolaniu žalobkyne nemožno vyhovieť.

V danej veci bolo nespornou skutočnosťou, že Štátny fond zveľaďovania lesa Slovenskej republiky ako právny predchodca žalovaného (viď § 2 ods. 3 a 4 zákona č. 553/2001 Z. z. o zrušení niektorých štátnych fondov, o niektorých opatreniach súvisiacich s ich zrušením a o zmene a doplnení niektorých zákonov) poskytol žalobkyni štátnu dotáciu na pestovateľskú činnosť v lese vo výške 2 102 000 Sk (a to 4. júla 1997 vo výške 1 000 000 Sk a 19. augusta 1997 vo výške 1 102 000 Sk) na základe dohody z 20. mája 1997 číslo 405/97ŠFZL a 16. júla 1998 dotáciu vo výške 3 500 000 Sk na základe dohody z 26. mája 1998 číslo D 382/98-ŠFZL. Dohody obsahovali podmienky použitia dotácií, ktorých kontrolovanie bol oprávnený vykonávať žalovaný, čo vyplýva z § 47 ods. 3 a ods. 5 písm. a/ zákona o rozpočtových pravidlách.

Podľa týchto zákonných ustanovení odvod neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov, ako aj penále, uloží príslušná správa finančnej kontroly, ktorá ich aj vymáha. V prípade potreby však odvod a penále môže uložiť a vymáhať ministerstvo. Ukladanie a vymáhanie odvodu a penále sa riadi všeobecnými predpismi o správnom konaní. Ustanovenia osobitného predpisu sa na tieto účely nepoužijú.

Odvod a penále za neoprávnené použitie a zadržanie prostriedkov rozpočtov štátnych fondov ukladá a vymáha ústredný orgán, ktorý vykonáva správu štátneho fondu s výnimkou tých prípadov, keď neoprávnené použitie alebo zadržanie prostriedkov rozpočtu štátneho fondu zistila správa finančnej kontroly.

Pre posúdenie, či žalovaný bol orgánom, oprávneným rozhodovať v správnom konaní o povinnosti vrátiť neprávom použité finančné prostriedky a o práve ukladať za ich neoprávnené použitie aj penále, bolo preto rozhodujúce znenie citovaných zákonných ustanovení. Dokonca aj § 7 v spojení s § 5 ods. 1 zákon č. 131/1991 Zb. o štátnom fonde zveľaďovania lesa v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom fonde zveľaďovania lesa“) výslovne vylučoval použitie ustanovení predpisov o správnom konaní len v prípade rozhodovania ministra o poskytnutí dotácie.

Postup podľa predpisov správneho konania pri kontrole použitia dotácie a pri vyvodzovaní zodpovednosti za jej neoprávnené použitie, alebo nepoužitie zákon výslovne nevylučoval. Práve s poukazom na námietku žalobkyne, že v súlade s čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky správny orgán mohol konať len to, čo mu zákon výslovne dovoľuje, nemohla byť pôsobnosť ustanovení Správneho poriadku vylúčená pri postupe, kedy bolo dôvodné vymáhať vrátenie dotácie neoprávnene poskytnutej, alebo dotácie, použitej v rozpore so zmluvnými podmienkami alebo so zákonom.

K otázke posúdenia charakteru právneho vzťahu, na základe ktorého bola dotácia poskytnutá (teda dohody medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného) z hľadiska jeho zaradenia do oblasti práva verejného alebo do oblasti práva súkromného odvolací súd zdôrazňuje, že medzi formy správnej činnosti patria aj správne dohody a zmluvy.

V zásade správny orgán nemôže zmluvne nakladať s úlohami, právami a povinnosťami, ktoré mu právne normy záväzne ukladajú a ktoré ho oprávňujú v záujme spoločnosti a v mene štátu vydávať voči fyzickým a právnickým osobám jednostranne záväzné príkazy. Práva ukladať záväzné povinnosti, alebo ich prenášať sa správny orgán nemôže zriekať bez zákonného zmocnenia. Len výnimočne, v rámci svojich zákonných práv a povinností a bez ich porušenia, môžu v niektorých prípadoch zabezpečovať správne orgány výkon svojej právomoci dohodami a zmluvami, uzatváranými na základe zákonného zmocnenia s právnickými a fyzickými osobami. Takéto dohody potom nemajú charakter súkromnoprávny, ale sú dohodami správnymi, ktoré majú charakter verejnoprávny. Ich posudzovanie podľa predpisov súkromného práva preto prichádza do úvahy len vtedy, ak to zákon výslovne uvádza.

Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že nedodržanie správnych dohôd, uzavretých medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného, by sa malo spravovať ustanoveniami predpisov práva súkromného. Práve naopak, právne predpisy výslovne upravujú povinnosti žalovaného postupovať podľa predpisov o správnom konaní, ktoré patria do práva verejného. Nemožno preto vytýkať súdu prvého stupňa, keď rovnako ako žalovaný uzavrel, že právomoc rozhodovať o poskytnutých dotáciách patrí do oblasti práva verejného a zákonom je zverená žalovanému.

Skutočnosť, že žalovaný po zrušení jeho pôvodného rozhodnutia nepostupoval podľa právneho názoru, vysloveného v zrušujúcom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2005 č. k. 4 SŽ 154/01, nemala za následok nezákonnosť rozhodnutia, ktoré je predmetom tohto súdneho konania a ani neodôvodňovala jeho zrušenie, lebo aj podľa názoru odvolacieho súdu patrilo rozhodovanie o vrátení sporných dotácií a o povinnosti zaplatiť penále do pôsobnosti žalovaného, ktorý bol povinný postupovať a ktorý aj postupoval podľa ustanovení Správneho poriadku.

Súdu prvého stupňa nemožno vytýkať, že zaujal iný právny názor, ako bol vyslovený v inom predchádzajúcom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky. Odlišnosť právneho názoru môže byť odôvodnená nielen vykonaním ďalšieho dokazovania na súde alebo pred správnym orgánom, ale vyplýva najmä z práva každého sudcu, aby rozhodol na základe vlastného právneho názoru v súlade so zákonom a nezávisle od vonkajších vplyvov, ale predovšetkým je daná viazanosťou súdu len zákonom. Výrok predchádzajúceho súdneho rozhodnutia v obdobnej veci, hoci by prípadne aj preskúmanému rozhodnutiu predchádzala, nie je záväzný pre súd, ktorý vo veci rozhoduje na základe novej žaloby.

Posudzovanie potreby zjednotiť súdnu prax, na ktorú poukazovala žalobkyňa, nebolo predmetom konania v spornej veci, a preto sa ňou odvolací súd nezaoberal.

Odvolací súd nezohľadnil tiež námietku žalobcu, že rozhodnutie žalovaného treba zrušiť z dôvodu, že nerešpektovalo záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2005 č. k . 4 SŽ 154/01.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa zastáva právny názor, že žalovaný mohol rozhodovať o vrátení dotácií výlučne podľa ustanovení správneho poriadku a podľa tohto právneho predpisu aj rozhodoval.

Za tohto skutkového stavu súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď výhrady žalobkyne proti rozhodnutiu žalovaného nepovažoval za dostatočné a právne významné.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 Občianskeho súdneho poriadku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

V odvolacom konaní žalobkyňa úspech nemala a žalovanému právo na náhradu trov konania nevzniklo, preto odvolací súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 31. januára 2008

JUDr. Elena Z á v a d s k á, v. r.
predsedkyňa senátu

Za správnosť vyhotovenia :

